

معرفی کتاب

دکتر فریدون سیامک‌نژاد

نام کتاب:

اصول خدمات دارویی در بیمارستان

نویسندگان:

گروه مؤلفان

سرپرست مؤلفان:

دکتر خیراله غلامی، دکتر محمدرضا جوادی، دکتر کاوه اسلامی

ناشر:

نشر دف

نوبت چاپ:

اول - پاییز ۱۳۹۱

شمارگان:

۲۰۰۰ نسخه

مبلغ:

۲۰۰۰ تومان

آدرس ناشر:

خیابان استاد مطهری، خیابان جم (روبروی بیمارستان جم)، کوچه حجت، کوچه دلفان، شماره ۱۱، واحد ۵

تلفن: ۶۶۹۶۰۵۶۹

بیمارستان به عنوان یکی از اصلی ترین پایگاه های درمانی جامعه از جنبه های مختلف قابل ارزیابی و بررسی است. در بیمارستان همه نوع خدمات درمانی از جمله خدمات دارویی به بیماران ارائه می شود. شاید بتوان گفت که نزدیک به پنجاه درصد خدمات بستری در بیمارستان مربوط به خدمات دارویی است. با این مقدمه مشخص می شود که اصول خدمات دارویی در بیمارستان از اهمیت خاصی برخوردار است. از زمانی که داروسازی بیمارستانی به عنوان یکی از ارکان داروسازی مطرح شد، امروزه داروسازان بالینی از ارکان اصلی خدمت رسانی به بیمار در بیمارستان هستند، خدمات دارویی در بیمارستان اهمیت دوچندان پیدا کرده است.

کتاب حاضر در این راستا نوشته شده و برای تمامی کسانی که در این زمینه کار می کنند و خصوصا همکاران داروساز بالینی به عنوان یک دایرةالمعارف مطرح است. این کتاب همان گونه که در ابتدای مطلب به آن اشاره شد، توسط گروه مؤلفان نگاشته شده و در واقع، هر فصل از کتاب یا در چند فصل از کتاب (کتاب دارای ۲۰ فصل است) توسط یک نویسنده نگارش یافته است. اسامی نویسندگان عبارت است از:

■ دکتر رامین ابریشمی

متخصص داروسازی بالینی، بهداری ناجا

■ دکتر کاوه اسلامی

داروساز، متخصص داروسازی بالینی، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز

■ دکتر میثم اسماعیلی

داروساز، مرکز داروپزشکی ۱۳ آبان تهران

■ دکتر نیکی ناز اشرفی شهسپرزادی

داروساز، بخش مراقبت های دارویی بیمارستان دکتر شریعتی

■ دکتر مریم اطمینانی

داروساز، متخصص داروسازی بالینی
استادیار دانشکده داروسازی دانشکده علوم پزشکی جندی شاپور اهواز

■ دکتر شهید امینی

داروساز، بورد تخصصی داروسازی بالینی
دانشکده داروسازی تهران، گروه داروسازی بالینی

■ دکتر طاهر انتظاری ملکی

داروساز، بورد تخصصی داروسازی بالینی
دانشکده داروسازی تهران، گروه داروسازی بالینی

■ دکتر محمد تراز

داروساز، بورد تخصصی داروسازی بالینی
دانشکده داروسازی تهران، گروه داروسازی بالینی

■ دکتر حسن ترکمندی

داروساز، بخش مراقبت های دارویی بیمارستان دکتر شریعتی

■ دکتر مریم تقی زاده قهپی

داروساز، بورد تخصصی داروسازی بالینی
دانشکده داروسازی تهران، گروه داروسازی بالینی

■ دکتر میرحامد حاجی میری

داروساز، دستیار تخصصی فارماسیوتیکس
دانشگاه علوم پزشکی تهران

■ دکتر امیر سرایانی

داروساز، MPH، مرکز تحقیقات تجویز و مصرف منطقی دارو دانشگاه علوم پزشکی تهران

■ دکتر کوروش صادقی

داروساز، بورد تخصصی داروسازی بالینی

سرپرست مؤلفان کتاب شامل آقایان دکتر غلامی، دکتر جوادی و دکتر اسلامی هدف از انتشار کتاب را این گونه بیان کرده‌اند:

در سالیان گذشته دانش داروسازی با دگرگونی‌های جدی و رو به رشدی مواجه بوده است. یکی از این دگرگونی‌ها راه یافتن تعریفی نوین به علوم داروسازی با عنوان «مراقبت‌های دارویی» است. بنا بر تعریف، «مراقبت‌های دارویی ارایه خدمات مسؤولانه دارودرمانی توسط داروساز با هدف رسیدن به نتایج مطلوب درمانی است که طی آن کیفیت زندگی بیمار بهبود یابد». یعنی محور خدمات داروساز بر بیمار و رسیدن به نتایج درمانی برای وی متمرکز می‌باشد. می‌توان گفت امروزه جامعه پزشکی نمود عینی مراقبت‌های دارویی را به صورت داروسازی بالینی و داروسازی بیمارستانی مشاهده می‌نماید.

این کتاب بر مبنای اصولی روشمند تهیه و فصل‌بندی گردیده و تلاش می‌کند تا به بخشی از نیازهای نوین علمی در حوزه مراقبت‌های دارویی به ویژه داروسازی بیمارستانی پاسخ گوید.

بر این اساس، ضمن توصیف نگرش «بیمار محور» در علوم نوین دارویی، تمام نکات و شرح وظایف حرفه‌ای و تخصصی داروسازان در محیط‌های درمانی و بیمارستانی، از رعایت اصول اخلاقی گرفته تا ارایه پیشرفته‌ترین خدمات دارویی مانند آماده‌سازی داروهای تزریقی در اتاق تمیز مانتورینگ دارو، و ... شرکت در راندهای پزشکی مورد بررسی و آموزش قرار گرفته است.

همچنین اطلاعات ارزشمندی همچون واژه‌شناسی، محاسبات، روش‌های برقراری ارتباط

دانشکده داروسازی تهران، گروه داروسازی بالینی
■ دکتر شادی ضیایی اردستانی

داروساز، متخصص داروسازی بالینی، استادیار دانشکده داروسازی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

■ دکتر لیلا کوتی

متخصص داروسازی بالینی دانشکده داروسازی عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز

■ دکتر نیایش محب

داروساز، بورد تخصصی داروسازی بالینی دانشکده داروسازی تهران گروه داروسازی بالینی

■ دکتر لاله محمودی

داروساز، متخصص داروسازی بالینی، استادیار دانشکده داروسازی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز

■ دکتر سارا موسوی

متخصص داروسازی بالینی مرکز تحقیقات تجویز و مصرف منطقی دارو دانشگاه علوم پزشکی تهران

■ دکتر بهادر میررحیمی

داروساز، دستیار داروسازی بالینی دانشکده داروسازی تهران گروه داروسازی بالینی

■ دکتر فرهاد نجم‌الدین

داروساز، بورد تخصصی داروسازی بالینی دانشکده داروسازی تهران گروه داروسازی بالینی

■ دکتر هادی همیشه‌کار

داروساز، متخصص داروسازی بالینی استادیار دانشکده داروسازی، دانشگاه علوم پزشکی تبریز

مؤثر و حرفه‌پژوهی در بیمارستان در فصولی مستقل توصیف شده است.

با توجه به این که کتاب پیش رو نخستین اثر آموزشی مستقل از این دست در کشور است، از اساتید محترم و متخصصان رشته‌های داروسازی و داروپزشکی، همچنین دانشجویان عزیز، انتظار داریم با ارائه نظرات یا انتقادات خود ما را در ارتقای کیفی مطالب کتاب یاری رسانند.

یکی از فصول کتاب، فصل مربوط به اخلاق حرفه‌ای در داروسازی است که توسط خانم دکتر لیلا کوتی، متخصص داروسازی بالینی و عضو هیئت علمی دانشکده داروسازی دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور نگاشته شده است. مقدمه این فصل چنین می‌گوید:

آنچه در این فصل خواهید آموخت به شما این آگاهی را خواهد داد که باجبه‌های مختلف اخلاق در حرفه داروسازی آشنا گشته و مسئولیت خود در قبال بیماران را از دیدگاه دیگری ارزیابی نمایید.

ملاحظات اخلاقی در مداخلات درمانی شامل کلیه حرف درمانی می‌گردد (پزشک، داروساز پرستار، فیزیوتراپیست و ...).

در حرفه‌های وابسته به بهداشت و درمان، توانایی بازگرداندن سلامت و یا حداقل کاهش رنج بیمار در دست کادر درمانی است. در این ارتباط نقش بیمار به‌عنوان درخواست‌کننده کمک و نقش کادر

درمانی بازیابی سلامت و یا کاهش مشکلات بیمار می‌باشد. ماهیت این رابطه بیمار را در موقعیت ضعیف‌تر و کادر درمانی را در موقعیت قوی‌تر قرار می‌دهد و به همین دلیل ضروری است که شاغلان در این حرف از مسؤولیت خود آگاه باشند و نسبت به موارد سوءاستفاده‌های بالقوه ناشی از این قدرت شناخت کافی داشته باشند.

طی قرن‌ها سابقه علم پزشکی، گایدلاین‌ها و قوانینی برای سامان‌دهی به این قدرت کادر درمانی شناخته و طراحی گردیده است. این گایدلاین‌ها به کادر درمانی کمک می‌کند تا در قبال بیماری که به آن‌ها اعتماد کرده است، وظیفه اخلاقی خود را به جا آورند. اساس این گایدلاین‌ها برای کلیه حرف پزشکی یکسان می‌باشد.

به‌عنوان مثال، یکی از قدیمی‌ترین دستورالعمل‌های اخلاق پزشکی سوگندنامه بقراط است که در آن وظیفه پزشک، داروساز ... را در قبال حفظ سلامت بیمار و نرساندن هرگونه آسیب به وی بیان می‌شود.

***

با توجه به رشد روز افزون داروسازی بالینی به‌عنوان یکی از ارکان اصلی کار حرفه‌ای در بیمارستان، وجود چنین کتابی واقعا جایش خالی بود. ضمن خسته نباشید به تمامی پدیدآورندگان این کتاب ارزشمند، مطالعه آن را به تمامی همکاران داروساز بالینی توصیه می‌کنیم.